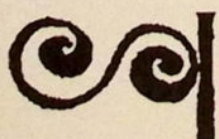

Hårderups posten

Nr. 42 — November 2012
40 kr.

*Lindesnäs, välkänt blickfång när man passerar Starrarp.
Huset har genomgått en omfattande och fin renovering.
Lite om gårdens historia beskrivs i tidningen.*

EN VACKER BYGGNAD HAR FÅTT NY GLANS

- Av Bertil Persson, Härderupshult -

Mycket av den gamla, vackra och hantverksmäsigt gedigna atmosfären har återskapats när Lena och Sven Åkerblom har renoverat Lindesnäs. Detta i kombination med moderna bekvämligheter som på alla sätt harmonierar med det gamla.

Lena och Sven samlade en kväll några personer med intresse och anknytning till deras lite speciella gård för att få veta mer om dess historia. Kring bordet i den s.k. Salen sitter fr. v. Kent och Monica Strömbäck, Allan Johansson, värdparet Lena och Sven Åkerblom, Vivi-Anne och Olle Nilsson samt Robert Andersson.

Vivvan berättade att hennes mor Ethel hade växt upp här i huset. Ethel var dock inte född i huset utan hon föddes i Malmö och bodde de första åren i Eslöv. Men i just denna sal hade Ethel sin 20-årsbal.

Året var 1933. Ethels föräldrar hette Nils och Karolina Persson. Nils var född 1870, men redan som 17-åring åkte han till sin bror Hans i Amerika och stannade där i 17 år. Gifte sig där och fick en dotter. Emellertid dog hans fru efter några år och senare även dottern. Tillbaka i Sverige träffade han Karolina som var betydligt yngre än Nils. Hon blev med barn och medan Nils åter var i Amerika föddes Ethel. Detta var i Malmö där Karolinas syster bodde.

Nils återvände till Sverige, gifte sig med Karolina och byggde ett nytt hus i Eslöv. Han var byggmästare och hade delvis även arbetet på byggen i Amerika. I Eslöv var han bl.a. med om att reparera kyrktornet. Ethel har berättat att hon på promenad med sin mor i staden blev förevisad sin far uppe på

kyrktornet där han var i färd med reparationer. Han var inte höjdrädd.

Efter 3 år i det nya huset bröt familjen upp. Nils skulle bli lantbrukare i Starrarp. Anledningen till uppbrottet är inte känt och inte heller varför det blev just gården i Starrarp. Det kan dock finnas en koppling till den förra ägaren som också kom från Eslövstrakten.

En annan av Lena och Svens gäster denna kväll är Robert Andersson. Han har en liknande relation till huset som Vivvan. Nämligen att hans mormor och hans mormors föräldrar har bott här. Men då är vi framme vid nästa ägare som kom hit 1942. Roberts mor hette Kerstin Haraldsson och hennes mor hette Lily Johansson född Torell.

Torells kom från Hofdabus där de bott i 9 år. Anders född 1866 och Ebba född 1881 var alltså gamla när de flyttade till Starrarp. Barnen var vuxna och det var sonen Folke som stod för köpet av gården. Brodern Hans arbetade också på gården och sedan föräldrarna

Vivvan i den ombyggda trapphallen.

Hon går husesyn tillsammans med övriga gäster i det hus där hennes mor växte upp och gläder sig åt att allt blivit så fint.

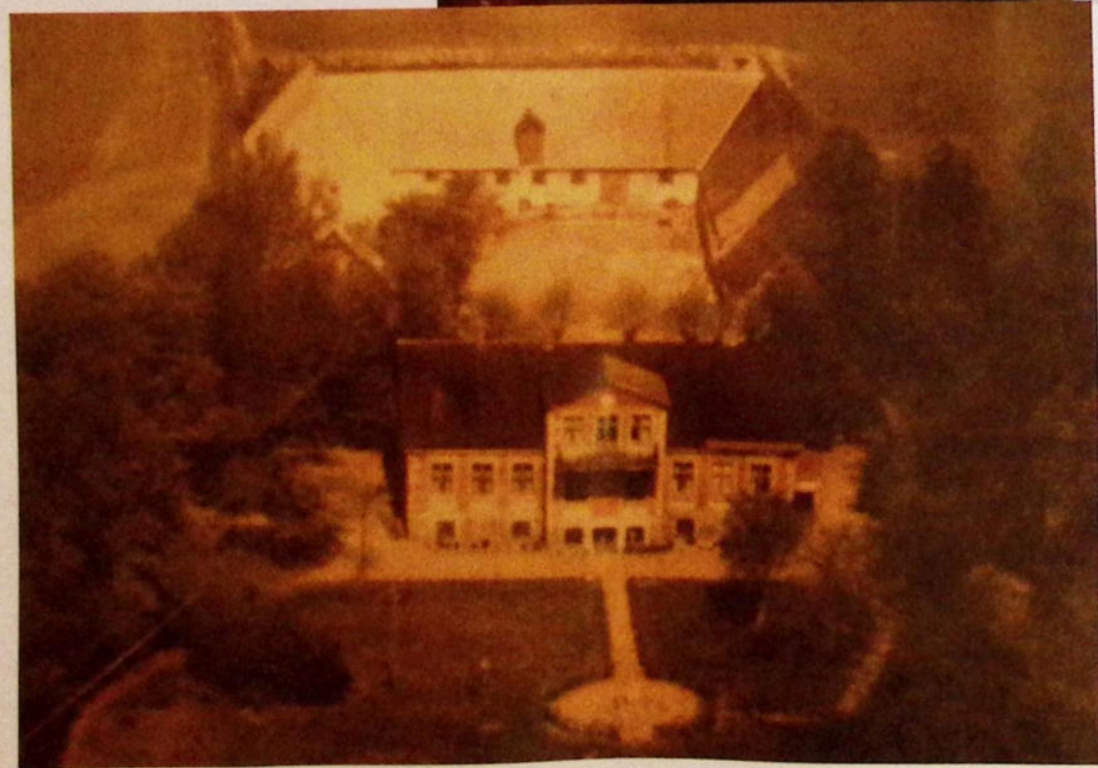

Karolina och Nils Persson med drängar och pigor och dottern Ethel längst upp i det berömda stora stenpartiet, omkring 1918.

dött fortsatte bröderna Torell på gården. Deras syster Lily har jag nämnt men där fanns fler syskon, bl.a. Gudrun. Hon har en son som heter Ronny Sagebrand och bor i Nyköping. Han har samlat mycket material om sin släkt. Där finns bl.a. mycket om släkten Torell och om gården i Starrarp. Jag hoppas kunna återkomma och ösa ur denna rika källa i kommande nummer av Hårderupsposten.

Robert Andersson beundrar den gamla vackra kakelugnen i Salen.

Flygfoto över gården på 1940-talet.

DE OLIKA ÄGARNNA

Jag tänkte att det vore intressant att forska fram en fullständig ägarförteckning till gården Lindesnäs. Namnet på gården är lite omdiskuterat, huruvida det är nytt från Bågemarks tid på gården eller har äldre ursprung.

Behjälpliga med forskningen har varit Lars Larsson i Hårderupshult och Ronny Sjöstedt i Sjöbo. Alla påståenden i ämnet är dock mina egna.

Fastigheten har sitt ursprung i Laga Skifte i Starrarps by 1836. Flertalet bönder i byn tilldelades nya sammanhängande ägor en bit från byn och blev tvungna att flytta hus och hem. Arealen till Lindesnäs var ursprungligen delad i två arealmässigt lika delar. En västra och en östra del. Det var två syskon som fick var sin fastighet. Endast en liten del var uppodlad och inga hus fanns, så de fick s.k. utflyttningskyldighet från den ursprungliga byn, som låg ett par hundra meter norrut.

I skifteshandlingarna står att "myndlingen" Swen Swensson fick den västra delen, d.v.s. den del där nu byggnaderna ligger. Medan den östra delen, som sträcker sig lite längre norrut och möter boställets södra gräns, tillföll pistolsmeden Johannes Sjöberg.

Denne pistolsmed Sjöberg, 54 år bodde i Hårderup och arrenderade ett av Hårderups tre kronoboställen. Där har funnits en åttakantig pistolsmedja just sydväst om det västra kronobostället i Hårderups by. Han var gift med Elna Svensdotter, 29 år, från Starrarp. Hon var storsyster till "myndlingen" Swen Swensson. Men eftersom gifta kvinnor var omyndiga på den tiden, så tillföll fastigheten hennes man, pistolsmed Sjöberg.

Swen Swensson återfinns inte i husförhörslängderna på Starrarp 3, varifrån Lindesnäs härstammar. Troligen köpte pistolsmed Sjöberg även svågerns ägodel, den östra delen ganska omgående. Det skulle dröja till 1842 innan familjen Sjöberg fått tak över huvudet på sin nya gård i Starrarp. Då var Johannes Sjöberg 60 år och troligen skulle han leva här i Starrarp som "pensionär" efter många år som verksam pistolsmed i Hårderup. Året innan han dog 1847, kom en son från ett tidigare äktenskap hem till Starrarp och tog över gården. Han hette Per Sjöberg och hustrun hette Mätta Larsdotter född i Svenstorps socken.

De fick barnen Lars född 1846, Johannes född 1849 och Kjersti född 1851.

Men redan 1853 dog Per Sjöberg, endast 43 år gammal. Mätta stannade kvar på gården med sina tre små barn, men arrenderade 1853 ut gården till Peter Larsson, som gifte sig 1855 med Anna Johansdotter från Vallarum. Dock dog hon året efter och det är väl ingen kvalificerad gissning att hon dog i samband med graviditet.

Året efter gifte sig arrendator Per Larsson med Ingar Bengtsdotter från Hårderup. De får fem barn, Bengt o Lars födda 1858, Anna född 1860, Nils född 1862 och Kjersti född 1864.

Märk väl att nu bodde alltså två familjer på Lindesnäs gård. Både änkan Mätta med sina tre barn som ägde gården och arrendatorsfamiljen.

1864 blev det förändring för då flyttade arrendatorsfamiljen till Hårderup 4. Istället kom en ny piga till gården. Mättas tre barn var nu så stora att de kunde själv sköta gården.

Den äldste sonen Lars flyttade från gården, likaså dottern Kjersti som flyttade till Malmö.

Mellansonen Johannes, samma namn som farfar, bodde kvar till en början och gifte sig 1872 med Hanna från Vallarum. De fick en dotter Johanna 1874, men samma år flyttade familjen från Lindesnäs och till Starrarp 5 och där föddes sonen Nils-Emil 1876. Men redan året efter flyttade de till Vallarum 14, för att återkomma till Lindesnäs 1883. De fick också en fosterson Edvard Persson.

Det har inte gått att klarlägga vem som drev gården dessa år runt 1880 när Johannes med sin familj flyttade runt. Kanske den äldste sonen Lars, som åter finns med gården 1885. Modern Mätta bodde kvar på gården hela tiden och dog nog i samband med att gården gick ur släkten troligen 1889. Hon var född 1817. Här finns mer att klarlägga för forskare som känner sig hågade och rätta mig gärna om jag har fel i min gårdshistorik.

Ny ägare blev Anders Andersson född 1852 i Lövestad och gift med Ingrid Jonasson född 1859. Barnen hette Anna född 1884, Olof 1887 och Olga Emilia född 1896.

Anders byggde den nya och nuvarande boningslängan och sannolikt låg den gamla boningslängan framför så att det tidigare hade varit en kringbyggd gård.

Det har ryktats om att en liter brännvin eller konjak

skulle var inmurad i väggkanalen tillsammans med en penningskatt. Lars Bågemark lät skanna stora delar av väggarna med metalldetektor, men när den gjorde utslag hittade man bara rostiga spik och liknande.

På den tiden var arealens storlek och jorden bördighet grundförutsättningar för gårdens ekonomi. Denna boningslänga är störst i Starrarp och kanske överskred Anders Andersson gränsen för vad starrarpsjorden kunde bära. Han kom på obestånd. Efter en resa till Malmö återkom han aldrig. Han hittades död i kanalen i Malmö. Det har spekulerats i om det var en olyckshändelse eller om han varit på väg att fly från sina skulder till Amerika och ångrat sig när han kom till Malmö och istället tog sitt liv genom att hoppa i kanalen. Vi får aldrig veta.

Anders Anderssons dödsdag anges till den 27 februari 1902.

Gården såldes till Anders Ryberg. Det är inte klart om han hade familj. 1913 såldes gården igen till Erik Andersson född 1885 och hustrun Elin född 1888. De kom från Eslövstrakten.

Redan 1916 bytte gården åter ägare och nu blev det ordning på gården. Nils och Karolina Persson,

som nämnts ovan stannade kvar som ägare till 1942. Dock med arrendator de fem sista åren. Arrendator var Per och Hanna Olsson.

1942 köpte Folke Torell gården, vilket också nämnts ovan. Bröderna Folke och Hans Torell sålde gården 1974 till Lars och Berit Bågemark, som renoverade stora delar av boningslängan, medan uthusen var då ganska nedgångna och inte längre användbara för djurhållning. 1975 köptes gården av Inger och Rolf Stomberg och då var nyligen marken till två av granngårdarna tillköpta, nämligen Grönlund och Hårderups Nygård.

Stombergs bytte emellertid bostad och återköpte husen till Hårderups Nygård, medan husen till Lindesnäs styckades av och såldes till Else och Helge Melin 1977. De sålde år 2005 till Lena och Sven Åkerblom, som redan köpt marken av Stombergs 1999.

Lindsnäs kallas ibland spöket och det finns ett par historier som styrker spökteorin, men jag vill gärna att läsare som har något att berätta i den vägen hör av sig så kanske vi kan sammanställa dessa spökhistorier från Starrarp i en senare Hårderups-post. Tills dess är spänningen olidlig...

Sommar - ZUMBA

Redan förra hösten, då jag drog igång ZUMBA i Vollsjö, bokade min mor Ingela mig att ha sommar-ZUMBA framför deras bevattningsdamm hemma i Starrarp. Och så blev det. Fyra måndagar efter midsommar körde vi. Mellan 15-20 tränade varje vecka, kämpade med glädje på i både vått och torrt. Vä-

rets makter är ju inget vi kan styra över, men några cyklade ut även den gången det regnade. Varje pass avslutades med nyplockade jordgubbar från Starrarps Gårds egna odlingar. En perfekt avslutning efter ett härligt ZUMBA-pass!

Karin Bertilsson, ZUMBA-instruktör

BREDBAND TILL BJÄLKHULT

Den digitala motorvägen har nått Bjälkhult på sin väg från Frenninge till Önnköping respektive Kölleröd.

Under hösten pågår arbetet med att gräva ner två slangar på sträckan. I dessa ska sedan fiberkabel, s.k. optokabel föras in. Kabeln åker in i slangen med hjälp av vatten under hårt tryck. Över en kilometer åt gången om inte slangen går alltför krokigt. På vissa lämpliga platser sätts brunnar där abonnenter längs sträckan kan koppla in sig. Men det går även att sätta fler kopplingsbrunnar.

Det primära syftet med den nya kabeln är dock att

ge ADSL-abbonenter bättre, stabilare internetuppkoppling och med högre hastighet.

Den som vill byta från telenätet till detta nya fiberoptiska nät måste betala 15.000 kr förutsatt att avståndet till huvudkabeln är mindre än 100 meter, annars tillkommer ytterligare grävkostnader. Å andra sidan får man då tillgång till billigare telefon, bredband och TV.

Det är Teleservice i Sjöbo som investerar i detta projekt, med visst stöd från Post och Telestyrelsen, som fått ett speciellt anslag från regeringen att bygga ut fibernätet på landsbygden.

Bertil

Adress till Hårderupsposten:

Bertil Persson, Starrarpsvägen 266-29, 27568 Vollsjö. Tel 070-6016130

Försäljningsställen: Sune Sörenssons bil, Starrarps ora. ICA-nära i Vollsjö, Thuleslund, Frenninge. Anders Färg, Sjöbo. Ringsjöbygdens bokhandel, Hörby.

ÅRETS SKUMP: Ewa Andersson

På diplommet till Ewa står följande: Utmärkelsen Årets Skump har 2012 tilldelats Ewa Andersson, Grönalund, för mångårigt och mångsidigt kulturarbete i Frenningebygden. Frenninge den 27 juni 2012. Föreningen Skumpen.

Som vanligt är det Sonja Mårtenssons konstnärliga hand som utformat diplommet.

Ewa är ju bland mycket annat mångårig medarbetare här i Hårderupsposten. Hon fick medalj, diplom och blommor när vi firade Skumpens Dag i Frenninge i somras. Kvällen inleddes med brännbollsturnering mellan byalagen med Gunnel Carlström som tävlingsledare. Vollsjö byalag vann.

Mats Kristersson från Frenninge Sparbank förrätade prisutdelning till det vinnande laget.

För musik i samband med prisutdelningarna svarade Ove Andersson, dragspel, Emil Åkerblom, trumpet och Sven Ulatofta, trumpet. Sång- och musikgruppen Skånska Mannar underhöll denna lite kyliga kväll.

EN BLOMSTERSAGA FÖR BARN OCH VUXNA

Av Carl-Åke Lähnn, Vollsjö. Skrivarverkstan i Starrarp.

Det är kväll i blomsteraffären. De två damerna som äger affären har gått runt och gett sina skyddslingar vatten och ibland lite växtnäring så att de förblir friska och vackra. Det är inte mörkt ännu, det dröjer länge innan skymningen faller i juni månad. Nu står blommorna tillsammans på golv och hyllor och börjar att stilla prata med varandra. Du tror kanske att blommor inte kan prata. Men visst kan de det, det är bara så att de samtalar så tyst att inte vi människor kan höra det, bara på kvällarna i ensamheten vågar de tala lite högre.

- Usch, jag känner mig lite vissen, klagade lövkojan i sin vas. I morgon är det väl dags för sophögen.

- Ni har ingen kondition. Ni ger upp alldeles för fort, sa orkidén stolt. Titta på mig, jag har blommat i tre veckor och har fortfarande knoppar kvar. Jag kommer att stå i min fulla prakt i ett par månader. Och vem är det som placeras på hedersplats i stora fönstret mot gatan? Jo, det är jag, orkidén, jag är blommornas drottning. Hon sträckte ännu mer på sig och tittade föraktfullt ner på de andra blommorna.

- Du har höga tankar om dig själv. Men vem är det som köps vid högtidliga tillfällen, jubileumsdagar och annat? Jo, det är vi rosor, minsann. Häromdagen köpte en stilig man en brudbukett av bara

röda rosor. Och i går berättade en ung vacker flicka att på bröllopet hade bruden kastat brudbuketten över axeln och hon hade fångat den. Hennes ögon strålade av lycka, för det betyder att hon ska bli gift inom ett år.

- Prata inte så högt, tänk på att jag har svaga nerver, klagade en röd hibiscus.

Den lilla violbuketten stod i ett vanligt dricksglas och lyssnade till de andra blommornas skryt. Själv kände hon sig oansenlig, hon skulle aldrig hamna i ett paradfönster mot fina gatan.

På tal om bröllop, sa den vita gardenian som stod bland de andra krukväxterna, märkte ni den gamla rara damen som var här i dag. Nej, jag kunde väl tro det. Hon var säkert över 70 år och stödde sig på käpp. Ja, nu ska ni få höra. För länge länge sedan kom en allvarlig ung man och köpte en vit gardenia, som man klippte av plantan och lade fint i silkespapper. Ja, det var på den gamle ägarens tid. Den unge mannen skulle gifta sig och blomman placerades i knapphålet på fracken, som man gjorde på den tiden. Dagen efter bröllopet tog bruden hand om blomman och pressade den under ett lager av tunga böcker. Efter ett par dagar tog hon fram den och lade den mellan silkespapper under pärmerna på den stora familjebibeln.

Där har den legat sedan dess, även om man tittat på den då och då genom åren. I söndags hade paret guldbryllup och då plockades gardenian fram och kom på hedersplats på blomsterbordet. Och vilken blomma tror ni beundrades mest? Ja, inte var det alla rosor och orkidéer som barn och barnbarn kom med. Nej, det var den gamla gardenian som man vårdat ömt i alla år. Jag undrar hur ni ser ut om 50 år.

Det blev ganska tyst i blomsteraffären, det var som om luften gått ur både rosor och orkidéer. Den lilla violbuketten sa som vanligt heller ingenting.

Ja, men vi kommer upp oss ordentligt i morgon, sa buketten med ängsblommor, mest blåklint och prästkragar. Då ska midsommarstången kläs och då sitter vi högt uppe och tittar på alla barn och vuxna som dansar och leker omkring oss. Det slår ni inte.

Nästa dag kom en mamma in med sin dotter.

- Jag behöver en bukett violer, sa mamman.

- Här står en! ropade den lilla flickan. O så söta dom är!

Violbuketten försökte sträcka på sig och lyckades faktiskt räta på ryggarna och se fräsch ut. Och det lyckades, för den lilla flickan fick bära hem blommorna. Men någon fin placering blev det inte. Ingen

kristallvas utan ett senapsglas där etiketten satt kvar. Men vad gjorde det, den placerades på köksbordet och den lilla fickan satt och tittade kärleksfullt på den.

På eftermiddagen åkte mamman och den lilla flickan till skolan där man skulle ha sommarfest i aulan. Och violerna fick följa med, fortfarande kvar i senapsglas som flickan höll försiktigt för att inte vattnet skulle skvimpas ut. De gick upp på scenen och glaset placerades längst fram bakom rampen så att det inte syntes från salongen. Strax blev det liv och rörelse på scenen där alla skulle öva. På kvällen fylldes aulan av publik. Violerna kunde inte se den, men visst hördes det. Och de kunde inte se in på scenen heller eftersom ridån var fördragen bakom dem.

Men så började föreställningen med sång och musik, dans och sketcher. Plötsligt tog en liten flickkör plats vid ena sidan medan scenen var tom för övrigt när den lilla flickan kommer in med sin mamma. Kören började sjunga: Sakta går de två i solen smekta utav vårens vind. Flickan tar sin mor i kjolen, modern hon är blind.

Sången fortsätter, och handlar om violer. Så böjer sig flickan ner mot golvet och låtsas att hon plockar blommor. Flickan tar upp violerna ur senapsglas och räcker dem till sin mor.

När sången är slut applåderar publiken varmt. Mamman och flickan vänder sig mot publiken och tackar för applåderarna. De håller varandra i handen medan mamman trycker violerna mot sitt hjärta.

- Nu är det jag som är huvudpersonen och får uppskattning, tänker den lilla violbuketten. Tänk om de andra blommorna i affären kunde se mig nu.

60 ÅR I STARRARPS KYRKLIGA SYFÖRENING

Av Bertil Persson, Härderupshult

Alla lediga stunder har Annie något för händerna. I år har hon varit medlem i Starrarps Kyrkliga Syförening i 60 år. Det är många som haft nytta och glädje av Annies arbete både inom församlingen och på olika håll i hela världen. Alla pengar som syföreningen har lyckats skrapa ihop har nämligen skänkts till välgörande ändamål både inom församlingen och till biståndsorganisationen inom och utom landet.

Man samlades då som nu i varandras hem en gång i månaden. Annie minns en speciell regel vid syföreningsmötena. Vårdinnan fick inte servera mer än 4 sorters kakor plus tårta. En nog så nödvändig regel kan man tänka.

Det var Alda Andersson, småskollärarinna i Starrarps skola, som tog initiativet till en Kyrklig Syförening i Starrarp. Året var 1944 och om man granskar räkenskaperna detta år så finner man att pengar skänkts till Svenska Kyrkans sjömansmission, Hjälp till svenska barn i Norrland, Svenska kyrkan mission i Rudesia, Två norska fadderbarn samt till en behövande bybo.

Pengarna kom från den första syföreningsauktionen som hölls i Starrarps skola den 3 november. Totalt lyckades syföreningen samla in 1.549 kronor och 73 öre detta första år.

Det är många namn som är bekanta när man läser räkenskapsboken från 1944. Här följer många namn, men jag tror att äldre Ortsbor, både här och i församlingen kommer att le igenkännande åt många namn på personer av vilka en del är borta sedan länge.

Medlemmarnas antal blev 31 redan vid första mötet den 3 mars och sedan tillkom ytterligare tre det första året. Här följer de 34 medlemmarnas namn: Alda Andersson, Anna P Nilsson, Hilda Cristensson, Emma Olsson, Augusta Johansson, Anna Nilsson, Hanna Andersson, Elsa Åkerblom, Edith Jönsson, Asta Håkansson, Ethel Månsson, Alma Hansen, Hulda Hultgren, Gunhild Johansson, Anna Andersson, Ester Paulsson, Kyrkoherde Dahlberg, Fru Dahlberg, Selma Larsson, Svea Åkesson, Olga Åkerblom, Johanna Åkerblom, Anna Johansson,

Ester Kristiansson, Ida Andersson, Martha Kristiansson, Ida Persson, Herta Olofsson, Selma Olofsson, Anna Kristensson, Birgit Persson, Anna A Nilsson, Gulli Olofsson och Inga Persson.

Tydligt hade köparna på syföreningsauktionen kredit eftersom pengarna flöt in efterhand under november och början av december. Här finns också många igenkännbara namn: Nils Jönsson, Erik Karlsson, Svante Hassel, Alfred Kristensson, Anders Månsson, Ruth Nilsson, Gösta Olofsson, Elise Åkerblom, Hjalmar Olsson, Gunnar Kristiansson, Edvin Johansson, Astrid Olofsson, Olof Andersson,

SÅNGVANDRINGAR STARRARP

Alfred Hultgren, Astrid Nilsson, Ture Månsson, Peder Hansen, Johannes Johansson, Nils V. Andersson, Ernst Larsson, Anton Håkansson, Nils Johansson, Tekla Brandt, Sten Paulsson, Knut Sjöholm, Anna Johansson, Hilding Persson, Gustav Persson, Lennart Persson, Oskar Nilsson, Per Kristiansson, Gösta Kristiansson, A M Torell, Per Nilsson, Arvid Åkesson, Otto Åkerblom, Anton Åkerblom, Kerstin Nilsson, Johanna Andersson, Svante Svensson, Olof Nilsson, Alfred Åkerblom, Olof Jönsson, Martin Andersson och Emil Andersson.

De flesta som bodde och verkade här på den tiden var på något sätt engagerade i syföreningen. Så är det inte numera. Syföreningen lever kvar men i blygsam omfattning. De behöver fler medlemmar, så hör gärna av er. Gemenskapen på syföreningsträffarna en gång i månaden är fortfarande ett viktigt motiv för medlemskap. Ring Eva Sörensson 0415-42027.

Ännu en fantastisk säsong med Sångvandringar har gått till ända och planerna för nästa sommar pågår för fullt. Arbetslag som vill göra något aktivt tillsammans liksom de som vill fira sin födelsedag tillsammans med nära och kära på ett annorlunda sätt. Körer som har avslutning eller kick-off. Eller de som bara vill komma ut i naturen, sitta ute och äta gott och bli vägledda utan packning och krav. Många är de som vittnar om välbefinnande efter en Sångvandring. Välkomna alla till denna unika upplevelsevandring, där flera av våra sinnen stimuleras. Vistelsen i vår underbara natur i bokskogar, vandring genom blommande rapsfält, över åker och äng, sången och sist men inte minst...den hälsosamma maten.

Ingela Bertilsson 0761-042077

www.lustofagring.se

Skål Abborrar

Text & musik Sven Ulatofta

Fox
155

Eb Bb7 Bb7 Eb
 Bb7 Bb7 Eb
 Ab Eb Bb7 Fm Bb7
 Eb Eb
 För möl-la-re på-gen Augu-st det
 Bb7 Fm
 var nu en vän-tans tid. Han skulle ut och resa å han längta redan dit oå
 Bb7 Eb
 nyss var han på fest med vännerna i byn, med filc-kan så kär vid han-den han vandra
 Ab Eb
 hem-åt i gry-ning-en. Några dar de var nu kvar, tills avgångsdatum var ja han
 Fm Bb7 Eb Bb7 Bb7
 räk-na jämt des-sa dar. Små täck-en ut-av mor-ron
 Eb Bb7 Bb7 Eb
 dim-ma vid kär-ret går dom hand i hand,
 Ab
 när gryn-ings-sol-ens förs-ta strim-ma den bän-ker
 Eb Bb7 Fm Bb7 Eb
 till som om dom var i sag-ans land.

2. Han redan ju köpt biljetten och båten den låg vid kaj.
Titanic det var namnet, en ny och säker båt.
Ja snart var det ju uppbrott, en jungfrufärd med ståt.
Han nyss sagt, ja skål nu påga, snart så skålar jag med abborrar.
Han ser sej redan stå där vid böljorna dom blå,
när som färden den framåt går.

Refr.

Små täcken utav morrondimma.....

3. Han tänkt sej på denna resa, att han står där vid relingen
med en drink uti sin hand, med nya vänskapsband
säger skål till abborrar som hoppar upp ibland.
Hur drömmarnas resa slutar, det vet vi alla, men än han är,
på väg hem med sin vän och hans resa kommer sen,
det är den bistra sanningen.

Refr.

Små täcken utav morrondimma

Till "Skål abborrar"

För lite mer än hundra år sen, så var det en kille från grannbyn där hemma, August Nilsson, som köpte sej en biljett till båten Titanic. Hundra år tänker Ni väl att det är ju nästan medeltiden. Men mina föräldrar föddes 1912 och min farfar, som var det bästa jag visste när jag växte upp, han var född 1882. Då krymper åren ihop rejält och jag har ju träffat huvud personens bror många gånger, när jag växte upp. Visan handlar inte om Titanics förlisning utan om en avskedsfest med kompisarna. Han lyfte då sitt glas och sa "Skål på er påga, snart ska jag skåla med abborrarna". Han tänkte sej nog att stå vid relingen med en drink i handen och se fiskarna simma i havet. Han tänkte sej definitivt inte kallsupar på havets botten, men det blev tyvärr den bistra sanningen för flertalet resenärer. Landkrabban August visste nog inte att abborrar är sötvattenfiskar, men det spelar mindre roll i sammanhanget. Denna ruskiga historia berättade Ronny Risberg för mej nu i april och jag skrev omedelbart en visa om det jag fått höra. Refrängen handlar om dimmbankarna som kan ligga över kärret mellan Ulatofta och Årröd en tidig morron. Världens första osänkbara skepp Titanic kolliderade med ett isberg och sjönk 14/4 1912

Sven

NY LJUDBOK PRODUCERAD I FRENNINGE

Förlaget "Pratboken" kommer nu ut med en ny ljudbok. Jean Bolinders kriminalroman "Martin Luffas hemlighet" finns nu inläst av skådespelaren Anna Persson.

Per och Elisabet Söderhielm spelar in ljudböcker i studion inredd i sitt hem i Frenninge. För det mesta är det populära nyskrivna böcker som läses in, men i Frenninge är det lite äldre, mycket läsvärd litteratur som kommer ut i ny teknik.

Ewa

Årets rapport från vår swimmingpool

Av Ewa Andersson, Grönalund

Va, tänker ni naturligtvis, har dom byggt egen pool på Grönalund? Men så är icke fallet. Vi har ju redan en i Frenninge.

Jag tycker den är mycket viktig, inte minst för alla barnen, som får lära sig simma. Jag har inga siffror på hur många som deltog i simskolan i år, men där var gott om ungar. "Plask och lek"-grupperna var visserligen eftermiddagar flera och barnen lärde sig snabbt att leka i vattnet.

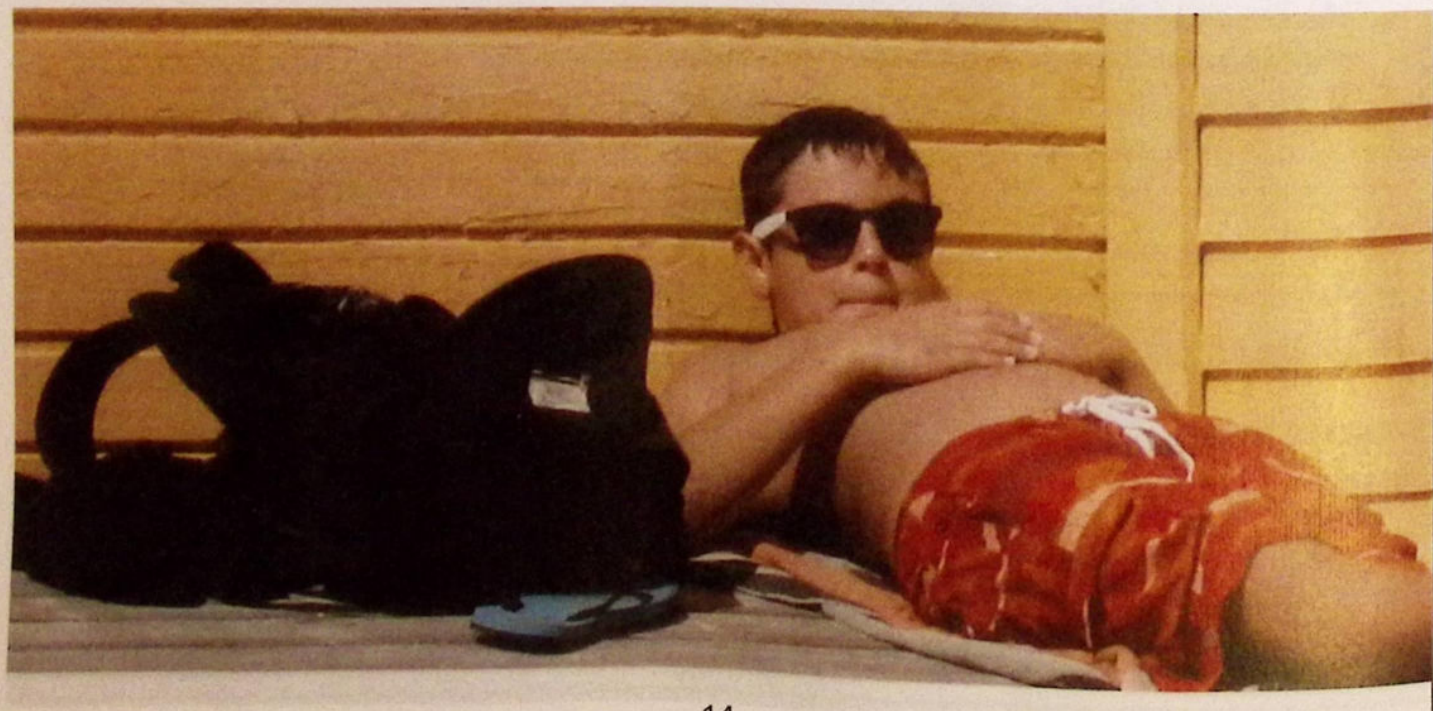
Som vanligt tvingade jag mina barnbarn att besöka badet nästan varje dag de var på besök. Det är så

att säsongskort på Frenningebadet är en stående födelsedagspresent. För att stötta kioskverksamheten ingår glass vid varje besök.

Det enda negativa var att vattentemperaturen var alldeles för låg första veckan. Man skulle kunna tro, att det var i havet man badade. Det får vi hoppas blir bättre till nästa år.

Jag hoppas att vi ses på badet till sommaren. Man behöver inte simma långa sträckor. Det går bra med lite vattengympa också.

KUSINTRÄFFEN I STARRARP

Av Gunnel Fridh, Malmö

Tiden går fort och det är knappt man kan tro, att det redan är 12 år sedan vi kusiner från Starrarp hade vår första träff.

Vi har haft många trevliga möten med knytkalas, mycket prat om gamla tider och det hela avslutas alltid med en tur till fäladen där vi dricker kaffe. För det mesta har vi haft tur med vädret, men på vårt 10-årsjubileum år 2010 då öste regnet ner. Men då bänkade vi oss i salen och kammaren och den gången kunde vi lyssna till trevlig musik framförd av Svenne Håkansson och många trevliga historier. Avslutningsvis den dagen for vi allesammans ner till Frenninge skola och där lade vi ner en vacker krans vid statyn av Nils Månsson i Skumparp, vår förfader, som var den som lade grunden till skolan. Vi fick även guidning av skolan i sin nuvarande skepnad och det var mycket intressant.

Som parentes kan också nämnas att en del av kusinerna deltog i en Skumpen-träff, där vi bl.a. åkte ut till Sjököp och träffen avslutades i Starrarp, där kusin Monica berättade lite mer om vår släkt och där fanns även fler Skumpen-ättlingar.

År 2011 hade vi besök av nästkusiner från den gren av slakten som har namnet Frenninge. De tyckte att vi hade grundat en fin tradition med vår årliga ku-

sinträff och visade kort på Skumpens silverstänkor och överlämnade gåvor, bl.a. en relief föreställande Skumpen.

Sedan har vi ju även haft besök av Bertil Persson som berättade lite om Starrarps historia och det var också mycket intressant.

Ja, nu ser vi alla fram emot 2013 och träffen då.

Det är något alldeles speciellt med att komma in på gårdsplanen och man blir nostalgisk. Man ser framför sig mormor och morfar, hönsen som sprang omkring och hunden som skällde så fort någon visade sig. På kvällarna gick man ibland ner till Ellen och Gottfrid och då var det mörkt när man skulle gå hem, bara tvärs över vägen, men det var kolmörkt. Ibland var då smågrisarna utsläppta på gårdsplanen över natten och då gällde det att treva sig fram ute på vången, för grisarna fick ju inte släppas ut. Ja, det var härliga tider och där blir mycket att prata om på sommarens möte. Jag gläder mig mycket och det gäller nog för de andra också.

Ett alldeles speciellt tack riktas till Birgit, Monica, Ingvar och Anita som fixar allt det praktiska.

Vi ses 2013, söndagen innan midsommar.

Lite om och kring BJÄLKHULTS AFFÄR

Av Bertil Persson, Härderupshult

Detta ska handla om Bjälkhults affär och jag kan inte låta bli att börja med att återberätta en historia som min gode vän och medarbetare Gösta Kristiansson berättade en gång med sedvanlig självironi.

Det var en kväll på 1970-talet när de ännu brukade gården i Härderup. Gösta skulle gå en sista kvällsrunda i stallen och titta till djuren. I det sena kvällsmörkret fick han se ett vackert sken på himlen. Han for in till familjen berättade att kvällen bjöd på ett enastående norrsken som alla absolut måste komma ut och se. Trots en del protester, barnen låg redan till sängs och Emmy var på väg, så fick han alla med sig ut och titta på detta, som han sa, unika himlafenomen.

Dagen efter läste han i tidningen att Bjälkhults affär hade brunnit ner kvällen innan.....

Branden 1973 blev slutet för affären i Bjälkhult. Alla byggnader brann ner. Efter bara ett par år byggdes en modern enplansvilla på tomten i Bjälkhultskorset och där bor nu Olle Andersson, född och uppvuxen i huset bredvid.

BYGGDES 1928

Affären har en ganska kort historia. Den byggdes 1928 av köpman J. Palmqvist. Han sålde affären 1933 till A. Th. Eriksson som i sin tur sålde den 1938 till Sten Paulsson och hans hustru Ester. Deras son Stig är sedan många år en välkänd frenningebo, inte minst genom sin julgransförsäljning. Stig har

- 16 -

många trevliga och ibland dramatiska minnen från sina pojkar i Bjälkhult. Innan dess hade han gått i småskolan i Oderup och mellanskolan i Killeröd, men sedan valde han att gå i storskolan i Starrarp i sin nya hemkommun Frenninge.

På väg hem från skolan passerade han t.ex. Tregubbauset där han brukade bli klippt av en ganska hårdhänt frisör. Längre upp i backen ligger ett annat litet hus och där hände det att han lämnade in skor för lagning hos skomakare Westergren. Längre upp i backarna mot Bjälkhult fanns bagare Jonssons spettkaksbageri. Det hände ibland att spettkakor lämnades upp till affären i Bjälkhult där man ombesörjde vidare transport till avlägsna kunder.

DRAGSPELET PÅ RYGGEN

Kommen upp till Bjälkhult passerade Stig bl.a. Sjöholms hus. De hyrde ibland ut en sal för väckelsemöten och där sjöngs bl.a. Pärleporten så det stod härliga till. Han har också ett särskilt minne av Henry Sjöholm eftersom han kunde spela melodin "Carneval i Venedig" med dragspelet på ryggen! Så småningom passerade han Bjälkhults telefonväxelstation, som var inrymd i gården som numera Söbergs har. Mittemot fanns Ida Ullgrens hus och precis efter går en liten väg upp mot bokskogen. Där uppe har funnits flera dansbanor, men detta hade upphört när Paulssons kom till Bjälkhult. Däremot brukade kyrkoherde Dahlberg kalla samman till fri-luftsgudstjänst där i skogen.

När Stig var nästan hemma passerade han Bjälkhults bryggeri och Stig minns att Per Bryggare bryggde god svagdricka.

Väl framme i korset finns en gård på höger hand. Där bodde Ossian och Anna med sin familj. Ossian var slaktare. Själva slakteriet var inrymt i den södra ändan av uthusbyggnaden.

Så var Stig hemkommen till far och mor som innehade Bjälkhults affär.

Sten Paulsson började sin bana inom affärslivet hos Holms i Hörby, därefter

arbetade han i Rönås affär och sedan i Onslunda. Där träffade han sin blivande hustru Ester.

De båda flyttade till Oderup, eftersom Sten fick plats som föreståndare för Kooperativan i Oderup. Året var 1933 och Stig var fyra år.

TILL BJÄLKHULT

1938 till 1946 drev de sedan Bjälkhults affär, nu för första gången som egen företagare. Därefter gick flytten till Frenninge där man tog över Ahls affär och drev den ända fram till nedläggningen 1967.

I den stora boken "Sveriges privata företagare" Skånedelen 1941 finns denna bild och text - se längst ner på sidan.

På den tiden saluförde lanthandlarna det mesta från matvaror, textilier, järnvaror, hönsfoder till kol och koks.

HILDING EKBERG

Bland matvarorna kan nämnas salt sill i trätunnor som var en stor produkt på den tiden. I magasinbyggnaden, som var byggd på plintar salufördes bl.a. kol och koks. Där skötte Hilding Ekberg till stor del ruljansen. Han bodde då nämligen i Tollstorp. Huset syns på bilden nedan.

Varje kväll fick Hilding kvällsmat hos handlarparet innan han gick hem för dagen. Varje kväll fick Stig likaledes, medelst en diskret vinkning från sin far, uppdraget att gå ut i farstun och vittja Hildings ytterrocksfickor från diverse nersmusslade konservburkar.

En lite ovanligare men återkommande kund i affären var Josef Taikon, som spelade bl.a "Lily Mar-

Hilding Ekbergs hus i Tollstorp

lene" på sin fiol i utbyte mot matvaror.

Den mest dramatiska händelsen, som Stig minns, var när en kringresande predikant från Jehovas Vittnet steg in i affären och ville spela en grammofonskiva för handlare och kunder.

Ansökan beviljades och grammofonskivan började snurra. På skivan höll en domedagspredikant en svavelosande framtidsvision där alla kyrkor skulle brännas och alla präster skulle halshuggas!

En av kunderna denna dag var en av Kalsapågarna, som bodde borta vid vägen mot Tattarp.

Han var väl inte direkt känd som en gudsman, men talet från grammofonskivan blev ändå för mycket. Han frågade Paulsson: Får jag slänga ut den jävelen? Paulsson nickade till svar, varpå predikanten fick en lika snabb som våldsam reträtt ut genom dörren och ner för alla trappstegen! Grammofonen fick en liknande luftfärd därefter!

GILLEN

Det var en hel del gillen i gårdarna på den tiden, även om krigsåren naturligtvis på olika sätt präglade

Firma Sten Paulsson.

Lanthandel.
Bjälkhult nr 1.
Vollsjö.
Tel. Bjälkhult 11.

Fastigheten, som är taxerad till 12.900 kr. och brandförsäkrad för 25.000 kr., uppfördes 1931 av köpman J. Palmqvist, vilken även startade affären, som han sedan innehade till 1933, då den övertogs av köpman A. Th. Eriksson. Denne drev firman till 1938, varefter den jämte fastigheten, vilken är byggd av tegel, övertogs av nuvarande innehavaren. Denne har praktiserat i yrket sedan unga år och innehaft anställningar bl. a. hos R. Holm, Hörby, samt hos Persson & C:o under åren 1924-1934. Han har även under åren 1934-1938 varit föreståndare för KF:s filial i Oderup. Under dessa läroår har han förskaffat sig en god branschkunskap, och han betecknas som skicklig yrkesman. Ett biträde är anställt i firman. Innehavaren är medlem i Skånes Köpmannaförbund.
Sten Paulsson är född 1904 i Riseberga och son till Anton Paulsson, Hörby, o. h. h. Kristina f. Nils-son. 1929 gifte han sig med Ester Persson, född 1904. Barn: Stig Allan, född 1929.

- 17 -

livet och stämningen. Handlarparet var givna gäster på gillena på gårdarna runt omkring affären.

Ibland gick man till varandra som grannar och spelade kort under enkla former.

Stig var intresserad av fotboll och skytte. Pågarna brukade samlas i Tollstorps fälad, mitt emot vägen mot Pärup. En bit in i fäladen finns en liten, rund åker omgiven av stengården. Där spelades fotboll på sommarkvällarna.

Bjälkhult hade egen skytteförening och kulvallen, som skulle ta emot kulorna, finns ännu kvar vid vägen in mot dåvarande Nils Eklundhs gård. En gång hade Stig och en kamrat olovandes lånat geväret av sin far som också var intresserad skytt. Här skulle

skjutas prick och det skulle vara på skjutbanan precis som de store pågarna. Hela spektaklet fick ett abrupt slut när Stigs far kom och ingrep och berättade att Nils Eklundh ringt och sagt att: "De' smäller i gaveln!!".

Stig fick naturligtvis börja tidigt och hjälpa till med allt möjligt i affären, men han var också iväg på annat arbete ibland. Bl.a. fick han "kulla torv" i Tattarps mosse.

Sedan bar det ut i arbetslivet för Stig Paulsson, men det är en annan historia. Men det är tydligt att ungdomsåren i Bjälkhult har gett Stig många fina minnen.

Bjälkhults affär

*Trädgårdssidan
av samma hus*

Här visar Stig Paulsson ett speciellt minne från Bjälkhult. Skåpet är nämligen tillverkat av August Persson, som 1936 byggde huset bredvid affären där han hade bostad med snickeriverkstad i källaren.

BERÄTTARCAFÉ PÅ GRÖNALUND

Det har blivit en tradition att mötas här i januari varje år och det kan vi inte frångå. När Bjälkhultspromenaderna upphörde kändes det bra att åtminstone se er på kaffe en söndag i början av ett nytt år. Visst tycker jag, att vi fortfarande skall passa på och hylla vår egen bygdeförfattare Nils Eklundh, men ta gärna med en och annan egen historia också.

Hjärtligt välkomna söndagen den 20 januari 2013 kl 15 till Grönalunds gård.

Den nya adressen är Skumparpsvägen 329-28, 275 68 Vollsjö, om ni vill kolla på GPS-en så att ni hittar rätt. Det går också bra att ringa 0415-42041.

Ewa Andersson

SPELA ALLAN!

Av Klas Persson, Eskilstuna

Hårderupsposten har några år kittlat sina läsare med i viss mån "avklädda" foton.

Nu har turen kommit till en variant av temat, där läsarnas egna fantasier får fritt spelrum. Temat är näcken. Ett gäng glada ortsbor ställde till arrangemanget en härlig, men sval sommarkväll 1012.

Allan i Möllan och hans damm blev en fin inramningen. Roddbåten lades i. En road Allan satte sig tillrätta och försågs med stråke och fiol. Vackra damer placerade sig på strandkanten. En riktig skogsmus ville också vara med!

Fotograferna hängde i en utlutande björk, varifrån bästa bilden kanske kunde tas. Allan gnisslade fram en äkta näckenmelodi och karporna, som inte tidigare hört maken, slog i takt med tonerna! Damerna

jublade, då de kände sig hänförda av både Allan och den allmänna stämningen! Allans ansikte vittnade om förtjusning. Tänk vad de kan i Hårderup och Starrarp!

Näcken är ett övernaturligt manligt vattenväsen, som naturligtvis kan hålla till i Mölledammen. Dammen har sitt flöde från bäcken som porlar fram ända uppe ifrån Bjelka stenåldersbys närhet genom dalgången i Starrarps ora. Fallhöjden är 40 meter! En vandring upp genom dalgången ger en fantastisk upplevelse av natur och kultur. Flera gamla fördämningsverk vittnar om att inte bara Allan, utan många andra i svunnen tid utnyttjat vattenkraften. Inte konstigt att Ingela har förlagt sina sångvandringar till denna miljö.

FLER OSORTERADE HÅGKOMSTER

Av Marianne Olsson Friberg, Löddeköpinge

Häromdagen när jag hjälpte en god vän att ta sin katt till veterinären tänkte jag på hur mycket pengar jag själv lagt på hundar och katter för att ge dem förstklassig vård när så krävts.

I min barndom fick givetvis vare sig hundar eller katter veterinärhjälp - de självdög eller avlivades mer eller mindre skonsamt.

I lantbrukarhemmen under min uppväxt var djurhållningen oerhört viktig. Djuren betydde kontanter, mjölkpengarna, äggpengarna, pengar för smågrisar, slaktsvin, göd- eller livkalvar, kvigor eller mjölkkor, samt det dyraste nämligen hästarna.

Därför var det snudd på katastrof när sjukdom drabbade några eller något av gårdens djur, eftersom pengarna redan var s.a.s. in-tecknade till betalning av hypotekslån, räkningar hos Björks, brandstoden o.s.v.

"RÖSJUGAN"

Grisar kunde få "rösjugan" och då fick Lars eller jag cykla till kemikalieaffären i Vollsjö och inköpa isättika. Om den intogs eller tvättades med minns jag inte. Suggor kunde få många grisar i en kull och i bästa fall räckte spenarna till, om inte så tog mor in resterande grisar i köket och flaskmatade. Grisar skrek gällt och lukten ska vi inte tala om, finns inget som biter sig fast som lukten av gris. Suggorna kunde få grisfeber och då kunde de bita ihjäl sin avkomma eller lägga sig på dem.

Varje död gris representerade ett värde som alltid behövdes. Far klippte tänderna på smågrisarna och när man hör i TV att det ska bli straffbelagt att "skära grisar" utan bedövning kan man bara hålla med ty nog var det hemskt att grisarna skars med slöa rakblad. Alla kunde inte skära men far kunde och hjälpte grannarna med detta.

På tal om suggor, en morgon när jag skulle cykla till mitt arbete hos doktor Jerre i Vollsjö kom jag i hög fart på cykeln ner om Killandrabacken. Då rusar en monsterstor sugga från Joels "sästycke" tvärs över vägen, varför jag rammade henne mitt på. Sug-

gan skrek och sprang, jag voltade över styret. Då hördes våldsamma skratt. Skratten kom från Rundgrens mjölkaskjuts och Arne Killander som stod nere vid smedjan och såg det och tyckte att det var helfestligt. Det tyckte inte jag som slog mig rejält och cykeln blev demolerad. Det var Ekdalas sugga naturligtvis, de hade oftast ingen koll på var deras husdjur kunde vara.

SMEDJAN

Smedjan var då i ändan av boningshuset med portarna öppna mot Frenninge by, med god utsikt åt alla håll. Mycket trevligt med smedjan där det oftast stod hästar som skoddes av August Killander och inne vid den brinnande härden stod Arne och slog och hamrade.

Karin Killander gjorde de mest läckra filbunskskallskålar, som jag en gång fick smaka på när jag gått in för att titta på ett glas vatten.

Far var utlärard hovslagare, hade i sin ungdom genomgått en kurs på Alnarp i hovslageri, likaså hade han arbetat som "smealärling" under ett par års tid. Far skodde våra hästar och då fick jag stå och hålla upp hästens ben. Detta avskydde jag av hela mitt hjärta. Jag tycker inte om hästar, vågar man säga det, alla ska ju vara duktiga "hästförståsigpåare" nu för tiden. Jag blev nämligen ofta utskickad att hämta hem någon häst från betet och en gång reste sig en av de stora unghästarna på bakbenen mot mig fäktade och skriade. Jag blev vettskrämd.

Vi hade en s.k. kronohäst under många år, han gick kvar även sedan han knappt hade någon uppgift att fylla. Han hette Luring och varje gång jag skulle sela på honom förstod han att det var jag och tryckte mig mot spiltbommen. Dessutom trampade han mig en midsommarafton på tårna så att jag fick stanna hemma från Kloster med mina nyköpta skor stående i sin låda.

Kor kunde få diverse åkommor, blohalning som uppstod på sommaren var mycket allvarligt, behandlades med linfröslem och terpentin bl.a. De

kunde få trumsjuka, då gällde det om det fanns en s.k. trokar tillhands och någon som visste var den skulle stickas in för att rädda kon, juverinflammation, kalvförlamning etc.

Trespenta kor var vanligt p.g.a. juverinflammation. Botemedel som jag minns var sot som togs under tvättgrytan och blandades med ister eller flott och smordes på den angripna juverdelen. Senare tider fick vi helt andra möjligheter att behandla denna åkomma.

Hästarna kunde angripas av mugg och då kunde de stå och stampa nätterna igenom så att det ekade dovt från stallen. Boten här var att tvätta med kreosotblandning. Kolik var också en farlig åkomma. Jag minns att vår ena häst kom ut i rågåkern och åt obehäskat, varpå han blev jättesjuk i kolik/fång. Far gick med honom hela natten, hästen fick under inga omständigheter lägga sig, och han klarade livet på hästen.

VETERINÄR

I absoluta nödlägen tillkallades veterinär. Då cyklade mor eller far iväg till Erik Ols i byn och lånade telefon (vi fick telefon 1943 så det var innan dess) för att tillkalla veterinär Arnold Erlandsson. Veterinär Erlandsson bodde i Vollsjö nere vid ån. Ny-manglad fin handduk, tvål samt emaljerat handfat med ljummet vatten togs fram och placerades på foderkistan, så att veterinär Erlandsson kunde tvätta händerna.

Han var en butter f.d. regementsveterinär, som folk hade mycket stor respekt/var rädda för, eftersom han kunde bli väldigt arg. Dua honom var rena majestätsbrottet. Far hade gjort det en gång och efter det var det mor han talade med och var vänlig mot. Förmodligen fanns det skäl till hans ilska. Jag vet hur galen han blev på vår ena granne Alfred, som hade stoppat brännvin och cigarr i sin ko som hade trumsjuka. "Andersson kan röka och dricka själv och fan inte hålla det i kon" var veterinär Erlandsson kommentar.

BÄSTA VÄNNER

Vår ena grannfru sa förresten om mor att: "Hon e då så svårt o räli, jag kan inte li svårtingar, hon en nock tatter, hon kommer ju oppadifrå". Mor var svarthårig i sina yngre dagar. Denna grannfru blev emellertid en av mors allra bästa vänner och hjälpte oss i vått och torrt under krigsåren. Eftersom hennes man inte blev inkallad p.g.a. plattfot, så gav de oss en hjälpsam hand när far var mobiliserad. Jag är

själv gravt plattfotad, så plattfotad att doktor Jerre vid en skolundersökning, när hela storskolan stod i lång rad barbenta och med uppkavlade ärmar uppe i Församlingssalen, högljutt sa "Ja, du bottnar min-sann i en djup tallrik du".

Jag har aldrig begripit varför plattfotade ratades vid "rekryten" och fick diverse förklenande sysslor som hangarsopare e. dyl. Ens förmåga att skjuta, marschera m.m. kan väl i allsindar inte påverkas av plattfot!

KALKONER

Vi hade ett tag kalkoner och mor kläckte kalkonkycklingar. De var besvärliga att passa, ramlade de på rygg kunde de inte klara sig till rätt läge själv och om inte höken tog dem så kunde de få loppor, men då fanns det den gula burken "Kammerjäger" loppulver att strö på dem.

Detta begärde Elof Nilsson en gång när han en marknadsdag kom in på apoteket i Hörby och det var packat med folk. Elof hov upp sin mycket väl-ljudande stämman och frågade: "Har ni Kammerjäger för jag behöver det?" Folkhoppen delade sig likt israeliterna så att Elof kom direkt till expedit. Allt enligt Elof själv.

Kalkontuppen var stor, kunde väga 10-12 kilo, färggrann och anföll människor, hundar och katter om tillfälle gavs. Kalkontocken flög på Lars och hackade och slog honom med vingarna. Det var dock ingen skam att få stryk av en kalkon när man bara är två år.

ÄLGAR

När vi bodde i Prahlstället så var mor, Lars och jag på väg ner till den lilla ängen för att mjölka när en stor flock älgar dök upp anförda av en ståtlig tjur. Vilken skrämmande, rentav ojordisk syn, med dessa stora frustande djur med skogen som bakgrund. Mor fick in oss i en fart, låste dörren och jag tror att vi satte oss bakom gardinerna för att inte synas och Lars somnade stående mot en stol av ren spänning.

Hultet bjöd på många intressanta upplevelser ska jag säga. Varje år kom "zigenare" med 7-8 vagnar och slog läger, ungefär där dansbanan nu är belägen. Grannarna varskodde varann, se upp med dina ägodelar annars blir du av med dem. "Fyled" (fjäderfä/ankor etc.) låstes in. Hem kom en mörk man på cykel och slipsten på pakethållaren och krävde att få slipa knivar m.m. Ingen sa nej utan klart att det slipades. Mor hade någon kopparform som lämnades

SKUMPEN FIRADES MED RUNDTUR

I år är det 175 år sedan Nils Månsson, Skumpen, Ljusets Bonde dog och det är 25 år sedan teaterevenemanget Skumpaspelet i Frenninge. Det firades med att åter göra en rundtur i Skumpen fotspår. Statyn i Frenninge, Sjököp och Starrarp besöktes. Här är bilder där Ewa Andersson inleder med historik vid statyn, kaffedrickningen i Starrarp och skumpaättlingarna Kjell Gulin, Ewa Wrannert, Monica Strömbäck och Birgit Persson.

till förtäring. Huruvida den kom tillbaka vet jag inte. Några unghästar blev "skurna" (kastade), en blodig historia, som finns utförligt beskriven i Piratens skildring från Kiviks marknad.

Folk gick till lägerplatsen för att möta en okänd och tror jag, spännande värld utanför mörka kostallar, grisakättar och slit på åkerlapparna. Det spelades fiol och det spåddes i hand av mörkögda, svarthåriga kvinnor med dinglande örringar och färgglada kjolar. Ingen vågade neka att bli spådd och betalade man 25-öringen utan knot så spåddes vederbörande goda framtidsutsikter. Folk drog en lättnadens suck när resandefolket gav sig iväg, för alltid kunde någon berätta om höns o.dyl. de blivit av med. Viktor Rydbergs Singoalla samt filmen med samma namn med Edvin Adolpsson, Alf Kjellin samt Viveka Lindfors i rollbesättningen cementerade säkerligen åtminstone min litet snedvridna uppfattning om undersköna kvinnor och män, som ville leva sitt liv i rullande vagnar. För att inte tala om den smäktande tangon "Du svarte zigenare". Vilken musik!!!

Usch, hör jag folk säga, men jag undrar VADÅ? Min musik var dansbandsmusik under 50-talet och jag plockade potatis med låten "Violetta" ringande i öronen.

Fortsättning följer nästa år i Härderupsposten.

HÅRDERUPSPOSTEN 2012

Av Ewa Andersson

Vilket arkiv med berättelser från våra bygder de 41 numren av Hårderupsposten jag har i min bokhylla är. Ja, jag vet att det kommit ut 42, men jag har inte nr 1 i min samling. Har just bläddrat igenom dem alla och läst många av bidragen. Redan i nr 3 av tidningen hade Bertil Persson, som alltid varit ansvarig utgivare, knutit till sig en bra stab av medarbetare. En av dem var Fritjof Nilsson Piraten, som bidrog med en historia om en dam som jobbade i restaurangbranschen. Den har en riktigt bra knorr på slutet i riktig Piraten-anda.

Lennart Kjellgren, Gunnar Persson i Dala, Knut Thulin, Elof Nilsson, Anton Håkansson, Gösta Kristiansson, Sigge Cederlund och Marianne Olsson Friberg är bara några av dem, som ofta medverkat och som jag har roat mig med att läsa.

BILDER

Redan efter något år började tidningen publicera bilder. Särskilt de med alla nyfödda i trakten är intressanta att studera. Vissa år var det riktigt gott om småbarn här.

Tecknade serier är ett stående inslag under många år, skapade av Anton Håkansson, som drev affären i Starrarp.

Det är inte bara vad som hänt långt tillbaka i tiden, som är intressant att läsa om. Det finns mycket som hänt under året som gått omnämnt.

Så har till exempel Vollsjöbon och krönikören i YA Bengt Eriksson skrivit om "Berättelser under ett träd" med Anders Granström och Christina Claesson här hos oss på Grönalunds gård. Tänk att han inte hade en aning om att Victoria Benedictsson bott i Hårderup innan hon gifte sig med postmästaren i Hörby.

MUSIKFESTIVALERNA

Alla årens Musikfestivaler i Hårderupshult finns noga dokumenterade. Likaså Frenningebadets 60-årsjubileum, alla midsommarfiranden i trakten, logdanser och Bjälkhults- promenader. Kul var det att hitta Jette Nygren i sin butik, när den öppnades i Trillegården.

Ett härligt reportage finns med i nr 28 från 1998 om 20 års spel- och dansglädje i Hårderupshult. Många

bilder på medverkande spelmän och dansare förgyller det hela. Bläddrar man i äldre årgångar kan man hitta när det där med att bygga ny dansbana påbörjades. Första året låg den på Åsnelyckan mitt i Starrarp, men sen flyttades till den mer idylliska platsen i bokskogen.

OTTO-HISTORIER

Att Otto-historier hör till Starrarps bygdehistoria har jag fått höra på de sammankomster i Frenningeboksföreningens anda som förekommer här.

I Hårderupsposten från 1984 skriver Bertil om en eftermiddagsutflykt till "Lille Anders". Förutom författaren själv deltog även Otto från Tregubbahuset i kaffedrickandet och berättandet. Anders fick tidigt tjänst som "vuttehöre". Så småningom steg han i graderna och blev kusk till doktor Langenheim.

Det finns många Otto-historier i bladen. En, som jag tycker är en typisk sådan, är historien om "Huaröds Skräck", som Otto träffade på ett ställe i Skäpperöd, där man dansade och intog medhavd förtäring. En gång ville den storvuxne mannen från Huaröd slåss med Otto, som var mycket liten till växten. Ingen annan än en liten man ville hjälpa Otto, så de två gick efter Skräcken nerför den långa logtrappan. Där drog Otto fram en fjäderbatong och slog Skräcken i huvudet, drog ner honom i några buskar och gick in igen och undrade om det var någon mer som ville ha stryk. "Huaröds Skräck" gjorde en polisanmälan mot Otto om misshandel. Otto kallades till landsfiskal Sjöström i Rönås för förhör. Där sa Sjöström: "Det var min själ bra gjort Otto, detta skulle han haft för länge sen!" Därmed var detta målet slutfört och avskrivet.

SVENS VISOR

Årligen återkommande inslag är en visa av Sven Ulatofta Ohlsson. Här finns både text och noter, så det är bara att spela och sjunga. Många av dem har Sven spelat in på kassetband och CD, som han gör reklam för i något nummer.

Det finns mycket att berätta om som ni märker. Jag får ge er tipset att plocka fram era gamla tidningar och läsa om dem.

Har ni inga finns en del på biblioteket i Vollsjö. Läs och njut.

Foto: Inger Lindberg Åkerblom.

Bakre raden fr. v. Christian, Roland, Jan-Axel, Filip, Caroline, Inga-Lill och Johan.
Främre raden: Morgan, Frida, Victor, Simon, Kjell-Ingvar, Ewa-Karin och Jerry.

HÄSSJOR I SKUMPARP

Den som passerade genom Skumparp i somras lade nog märke till ett par höhässjor på en liten äng vid bäcken. Det var Carla och Kjell-Ingvar Åkerblom som hade sammankallat familjen till en arbetsuppgift, som numera är mycket ovanlig. Orsaken var att Kjell-Ingvar ville visa och lära barn och barnbarn hur man gjorde förr i tiden.

Föredömligt nog hade "hässjestagana" sparats i många år, så förutsättningarna var till alla delar på plats. Vädret var också gynnsamt för denna del i forna tiders hantering av höet.

Så det blev en härlig och lärorik dag där inte minst de yngste deltog med stor iver.

FÖDD I HÅRDERUP Familjen Larsson vid Härderupshult har fått tillökning. Det är lille Fabian som föddes i somras. Han ses här med mamma Marie, pappa Fredrik och storasyskonen Josefin och Sebastian. Grattis!

SVEN ULATOFTAS LIV BLIR BOK

Sven Ulatofta har i höst lagt sista handen vid ett manuskript, som snart kommer ut som bok. Den heter *Hvad jag minns från mitt liv*. Det är personliga minnen av händelser och personer under hans liv. Rikt illustrerad med foton. 360 sidor med 246 bilder.

Anledningen är att Sven vill berätta om hur det var att växa upp i Ulatofta på 1940-talet och senare som lantbrukare på Frenningeberg. Han vill också visa hur livet i bygden och i samhället i stort har förändrats under dessa år. En historiektion i bygden moderna historia.

Bertil

STARRAPS BYALAG

har haft årsstämma och majgille hos Ingela och Ingvar Bertilsson.

Där utsågs Inge Andersson till ålderman för 2013. Janne Johansson fick åter förtroendet att vara ledare för brännbollslaget. Ingvar Bertilsson och Staffan Rosén ska fixa julgran på Åsnelyckan.

INGET VÄDER KAN STOPPA HULTIVALEN

Av Bertil Persson. Härderupshult

Ja, inget väder kan stoppa musikfesten i Härderupshult. Det är den glädjande insikt, som vi arrangerar tar med oss efter en Hultival med 3 timmars ösregn som gav 35 mm vatten.

Som inte detta var nog, så gav det ena scengolvet vika och Paul Andersson fick opereras akut för blindtarmsinflammation, vilket gjorde att Daniel Persson hastigt fick rycka in som ljudtekniker på den ena scenen.

Stora vattenpölar och mycken gytta, som barnen visade hur den skulle användas på roligaste sätt.

Visserligen var det många i publiken som gav upp efterhand, vilket man kan förstå. Men i stort genomfördes alla framträdandena. Så vi måste beundra såväl publik som medverkande och nu förstår vi att inget kan stoppa Hultivalen!

Stort Tack till Er alla entusiaster!

Eftersom flertalet artister inte fick framföra sina låtar under normala förhållanden, så föreslår vi att hela artistlistan kopieras nästa sommar. D.v.s. ni som vill, erbjuds samma tid nästa år. Vi tar helt enkelt om alltsammans.

Medverkande i år var:

Nils-Ove och Kjell-Åke Persson.

Lena och Jonas Erlandsson.

Penti Nilsson

Färsingar och Frostingar folkdanslag: Berit och Leif Palmquist, Anna-Karin och Rune Persson, Kerstin och Sven Andersson, Johanna Martinsson, Bengt Nilsson, Eva Johansson, Tommy Arvidsson, Johanna Blazejowska, Eva Blad, Ove Andersson, Kristin Lindgren, Birgitta och Sven Andersson och Anne-Marie och Sven Persson.

Veraspexarna: Anna Olin och Sofie Weidenlöf.

Sambandet: Lollo och Anders Löfberg, Göran Lassing och Alf Nilsson.

Monika Karlsson och Caj-Sune Lagnebo.

Hedvig Fogelström

Popul Wuh: Marcello Torres och José Ferrer.

Ingemar Oscarsson

Kör från Stella Vox, Tösakören, Drängakören och Frenninge-Vollsjö kyrkokör: Linnea Andersson, Lisa Åsander, Ingrid Holmberg, Ann-Helen Thorén, Anne Laxmar, Pia Petersson, Malena Persson,

Sara Persson, Ida Persson, Veronica Lassing, Sofia Thorén, Sara Knast, Marielle Nilsson, Christian Persson, Carl-Johan Ekelin, Alf Nilsson, Anders Löfberg, Bengt Silfwerbrand, Gunnar Nilsson, Sten Thorén, Carl-Åke Lähnn, Johan Henrysson, Christer Holmgren, Bengt Fredriksson och körledare Ingela Bertilsson.

Lisa Åsander och Ingela Bertilsson.

Number Red: Peter Åkerblom, Martin Arvidsson och Andreas Nilsson.

Sigun Rix.

Birgitta Svensson med barnbarnen Emilia, Ellinor, Matilda Andreasson o Pernilla Svensson.

Team Patrik: Patrik Ask, Martin Andersson, Mattias Wästerström och Pontus Persson.

Himmelaget: Göran Lassing, Nils-Ove Persson och Sven Ulatofta.

Random Dice: Per Andersson, Anna-Maria och Lars Eklöv.

Helgonet: Alex Lagerrot, Daniel Persson, Pontus Åkerblom och Martin Frick.

Oskar Andersson och Sebastian Pålsson.

Dessutom medverkade ytterligare fler på gemensamma spelet på eftermiddagen.

Tack också till alla som hjälpte till, före, under och efter Hultivalen.

Välkomna till Hultivalen 2013. Lördagen den 13 juli.

Foto: Lovisa Nersing, Malmö.

Multivalen 2012

